

ใครจะเป็นเจ้า อุตสาหกรรมรถยนต์ในโลก

ธีรสรรค์ เลิศในลัตย์

คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

E-mail: orbusiness@hotmail.com

ในปีที่ผ่านมา ทั้งภาวะเศรษฐกิจและภัยธรรมชาติ รุมเร้า ในหลาย ๆ ประเทศ แต่ประเทศที่กำลังพัฒนาแล้วแต่มีการขยายตัวของตลาดอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในปี 2012 นี้ บริษัทรถยนต์จึงได้รับผลพวงโดยทั่วกัน แต่อย่างไรก็ตาม การแข่งขันยังมีความเข้มข้นอยู่ไม่ลดลงเลย

ประเทศกำลังพัฒนาที่ตลาดมีการขยายตัวที่หลากหลาย ทำให้การบริหารธุรกิจต้องมีความซับซ้อนยิ่งขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่เดียวกัน ข้อจำกัดทางด้านสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีทางด้านความปลอดภัยเป็นที่เรียกร้อง การวิจัยและพัฒนาเพื่อการนี้จึงต้องเพิ่มขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ลองมาดูว่า จำนวนคันที่ผลิตของค่ายรถยนต์แต่ละค่ายนั้นเป็นอย่างไรบ้าง ในปีค.ศ. 2011 GM ก้าวขึ้นมาเป็นที่ 1 (จากที่ 2)

ด้วยจำนวน 9.03 ล้านคัน โดยโฟล์กสวาเก้น มาเป็นที่ 2 ด้วยจำนวน 8.16 ล้านคัน ในขณะที่โตโยต้าที่ประสบทั้งภัยสึนามิ กับน้ำท่วมในประเทศไทยหล่นมาเป็นที่ 3 ด้วยจำนวน 7.95 ล้านคัน อันดับ 4 กลายเป็นนิสสันร่วมกับเรโนลต์ ที่ 7.39 ล้านคัน ฮุนไดของเกาหลีใต้มาอันดับ 5 ด้วยจำนวน 6.6 ล้านคัน ส่วนฮอนด้ามาอันดับ 9 คาดกันว่า 5 อันดับแรกคงไม่เปลี่ยนแปลงมากนักในปีต่อไป

ในอีกด้านหนึ่ง หากจะพูดถึงความแข็งแกร่ง หรือประสิทธิภาพในการบริหาร ก็คงต้องดูทางด้านการเงิน ลองมาดู Big 3 ของญี่ปุ่น อันได้แก่ โตโยต้า นิสสัน และฮอนด้า และเปรียบเทียบกับคู่แข่งสำคัญอื่นๆ ปีที่ผ่านมา ฮุนได มีอัตรากำไรจากการประกอบกิจการที่ 11.3% ในขณะที่ BMW ที่นำเสนอรถ High class - High profit มีอัตรากำไรที่ 11.4% รองลงมาคือ VW 6.3% นิสสัน 5.6% ฮอนด้า 4.9% โตโยต้า 3.4% GM 3.3% แต่ที่ว่า อัตรากำไรนี้ อาจจะ

เปรียบเทียบกันยาก เพราะแต่ละประเทศมีระบบบัญชีที่ไม่เหมือนกัน รวมทั้งอัตราดอกเบี้ยแตกต่างกัน ดังนั้น จึงใช้ดัชนี EBITDA (คือ กำไรก่อนหักภาษี บวก ดอกเบี้ยจ่าย บวก ค่าเสื่อมราคา) เพื่อให้เกิดมาตรฐานเดียวกัน ปรากฏว่า ฮุนได ได้สูงสุดที่ 14.6% รองมาคือ VW 10.6% นิสสัน 9.2% ฮอนด้า 8.2% โตโยต้า 7.1% GM 6.8% ซึ่งเป็นอัตราที่เริ่มใกล้เคียงกัน

รถยนต์ญี่ปุ่น ได้แก่ โตโยต้าและนิสสัน นั้น จำนวนคันเป็นอัตราส่วนเดียวกันกับการทำกำไร ในขณะที่ VW จำนวนคันเพิ่มไม่สูงนัก กลับมีอัตราการทำกำไรที่สูงกว่า จึงว่ากันว่าในขณะนี้ค่ายนี้ น่าจะเป็นค่ายรถยนต์ที่แข็งแกร่งที่สุด ค่าย VW นี้มีเครือข่าย เช่น Audi และแบรนด์ต่างๆ มากมาย มีการวิจัยและพัฒนาให้สามารถใช้ชิ้นส่วนร่วมกันได้มานานแล้ว จึงทำให้มีประสิทธิภาพการทำกำไรที่สูงขึ้นและที่สำคัญ แบรนด์ Audi ที่เป็นแบรนด์ Hi-class มีอัตรากำไรสูงนั้น เป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางในตลาดที่ใหญ่แบบจีน

ได้มีการสำรวจ Royalty (ความจงรักภักดี) ที่มีต่อแบรนด์ ซึ่งหมายถึง ผู้บริโภคจะซื้อรถยนต์แบรนด์เดิมหรือไม่ เมื่อจะซื้อรถยนต์คันใหม่ (ตลาดสหรัฐอเมริกา) ปรากฏว่า ฟอर्ड ได้รับอันดับที่สูงที่สุด รองลงมาคือ โตโยต้า ฮอนด้า ที่ใกล้เคียงกันและที่ตามมาใกล้ๆ คือ ฮุนไดและนิสสัน ในขณะที่ Royalty นี้ เป็นกลยุทธ์ในเชิงรับ ทางด้านกลยุทธ์ในเชิงรุกนั้น ฮุนไดสามารถมาเป็นอันดับหนึ่ง คือ ในปี 2011

สามารถเพิ่มขึ้นถึง 1.2 แสนคัน (ยอดที่เพิ่มขึ้น หักยอดที่หายไปสู่แบรนด์อื่น) ส่วนของฮอนด้าก็มี Accord และ Sonata ที่มาแข่งกับ Camry ของโตโยต้า ก็เป็นแบรนด์ที่ได้รับความนิยมสูง ผลลัพธ์เหล่านี้ น่าจะมาจาก เงินวอนเกาหลีราคาต่ำ ได้เปรียบในการแข่งขันและการออกแบบที่เป็นที่นิยม

ขณะเดียวกันได้มีการสำรวจความพึงพอใจต่อคุณภาพหลังจากซื้อแล้ว 90 วัน ซึ่งเรียกว่า คุณภาพช่วงแรกนี้ ฮุนไดกับโตโยต้าได้รับการประเมินด้านความพึงพอใจสูง ถึงแม้ว่าโตโยต้านั้น ในปี ค.ศ. 2009 จะมีการเรียกรถกลับคืนมาตรวจสอบ (Recall) จำนวนมากก็ตาม แต่ก็ได้พยายามทำให้ความเชื่อมั่นของลูกค้ากลับคืนมาได้โดยเร็ว แต่ทางด้านคุณภาพช่วงแรกนั้น ฮอนด้า ได้รับการประเมินที่สูงที่สุด

ปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของแต่ละค่ายนั้น ก็คือ ตลาดประเทศที่พัฒนาใหม่ เพราะในขณะที่ยอดขายในประเทศเหล่านี้สูงขึ้น ก็ต้องคอยระมัดระวัง เรื่องอัตราแลกเปลี่ยนให้ดี ไม่ว่าจะเป็นเงินรูเบิลของรัสเซีย เงินรูเปียของอินโดนีเซีย และรูปีของอินเดีย ในประเทศเหล่านี้ เช่น อเมริกาใต้ สี่ค่ายยักษ์ใหญ่ของตะวันตก ได้แก่ VW, Fiat, GM, Ford ครองตลาดประมาณ 60% ค่ายญี่ปุ่น ก็มี นิสสันเรย์โนลด์ ยุโรปตะวันออก มีค่าย Aptowas นิสสันเรย์โนลด์ GM และฮุนได ตะวันออกกลาง ก็มี ฮุนได โตโยต้า เปอโอดีซีตรอง นิสสันเรย์โนลด์ อินเดียมี ชูซูกิ ทาทาและ ฮุนได ส่วนอาเซียน มีโตโยต้า ฮอนด้า อิชูซู นิสสันเรย์โนลด์ และประเทศที่มีตลาดใหญ่ที่สุด คือ จีน อันดับหนึ่งเป็น VW รองลงมาคือ GM ฮุนได จากนั้นเป็นค่ายรถยนต์จีน นิสสันเรย์โนลด์ และโตโยต้า มาเป็นอันดับที่ 6 และ 7 ตามลำดับ

จากภาพจะเห็นได้ว่า การแข่งขันมีความเข้มข้นมากเพียงใด และยังไม่มียอดยนต์ค่ายใด สามารถครองอันดับหนึ่ง ได้ทั่วทุกภูมิภาคในโลก จึงเป็นที่น่าสนใจว่าค่ายใดจะก้าวขึ้นมาเป็นอันดับหนึ่งต่อไปในอนาคต

